

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Китайгородського відділення стаціонарного догляду
Китайгородського будинку-інтернату для громадян похилого
віку та осіб з інвалідністю

05.11.2024

м. Хмельницький, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НППМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 05.11.2024 групою національного превентивного механізму (далі - група НППМ) здійснено відвідування Китайгородського відділення стаціонарного догляду Китайгородського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НППМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НППМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації;

Семенов Сергій Володимирович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Центральна, буд. 7, с. Китайгород, Кам'янець-Подільського р-н, Хмельницька обл., 32392.

Керівник будинку-інтернату – Базюк Наталія Леонідівна.

Відповідно до Статуту Китайгородського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, який затверджений розпорядженням голови Хмельницької обласної ради від 04.08.2021 № 176/2021-о (далі – Статут), будинок-інтернат є стаціонарним інтернатним закладом соціального захисту, що утворений для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку та особами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів (далі – підопічні).

На виконання вимог пункту 5.1 Статуту, у будинку-інтернаті створено відділення:

стаціонарного догляду – для підопічних, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності;

підтриманого проживання – для підопічних із високим рівнем адаптації та автономної активності (з можливим їх працевлаштуванням поза межами Інтернату або в Інтернаті без повного державного забезпечення (організація харчування, забезпечення предметами, матеріалами, м'яким і твердим інвентарем (одягом, взуттям, постільною білизною, засобами особистої гігієни, столовим посудом, комунальними послугами));

психоневрологічне – призначене для проживання громадян похилого віку та осіб з інвалідністю старших 18 років з психоневрологічними захворюваннями, які потребують постійного стороннього догляду, побутового

і медичного обслуговування, які мають інтелектуальний дефект у поєднанні з вираженими розладами емоційно-вольової сфери, дезорганізацією цілеспрямованої діяльності та поведінки, але спроможні опанувати санітарно-гігієнічні навички, навички часткового самообслуговування, найпростіші трудові навички під час корекції їх поведінки персоналом (для основної частини підопічних забезпечується спостережний режим нагляду, для підопічних, що не мають грубих розладів поведінки та негативних потягів, - вільний режим нагляду).

Положення про відділення затверджене наказами керівника Інтернату та погоджене Департаментом соціального захисту населення Хмельницької обласної державної адміністрації (далі – Департамент).

В структурі будинку-інтернату створено два відділення стаціонарного догляду: Китайгородське відділення стаціонарного догляду та Староушицьке відділення стаціонарного догляду (адреса місця знаходження: вул. Українська, буд. 2а, смт. Стара Ушиця, Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області).

Групою НПМ здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду Китайгородського будинку-інтернату (далі – Китайгородське відділення, Відділення, заклад).

Положення про відділення стаціонарного догляду Китайгородського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затверджено наказом директора закладу 18.01.2022 № 9.

Відповідно до наказу Департаменту від 27.06.2022 № 47/н «Про впорядкування кількості ліжок-місць в інтернатних установах у 2022 році» кількість ліжок-місць в будинку-інтернаті із 50 збільшено до 130 ліжок-місць.

Китайгородське відділення розраховане на 50 ліжок-місць. На день відвідування, у Китайгородському перебувало 43 підопічних, з яких: 29 жінок та 14 чоловіків; 19 підопічних, яким встановлено групи інвалідності; 7 тимчасово переміщених осіб з районів активних бойових дій, які отримали статус внутрішньо переміщених осіб. За віковою категорією у відділенні проживають підопічні від 35 до 60 років – 5 осіб, від 60 до 70 років – 10 осіб, від 70 до 90 років – 25 осіб, від 90 років – 3 особи.

Штатна чисельність працівників Китайгородського відділення складає 35,25 штатних одиниць, з них: лікарів і медичного персоналу – 2,75 шт. од. (лікар загальної практики сімейної медицини – 0,5 шт. од., сестри медичної – 2,75 шт. од.); завідувач відділенням – 1 шт. од.; молодшого медичного персоналу – 13 шт. од.

За 2023 рік у Китайгородському відділенні померло 8 підопічних, за період з 01.01.2024 по дату відвідування – 7 осіб (причиною смерті здебільшого встановлено загальний атеросклероз).

Територія закладу охайна та доглянута, з облаштованими для мешканців будинку-інтернату зонами для відпочинку: альтанками, лавами, гойдалками, створено привабливий ландшафтний дизайн (фото 1, 2).

На території Відділення розміщено одноповерховий житловий корпус, приміщення корпусу № 2, у якому знаходиться харчоблок, складські приміщення, адміністрація закладу, приміщення котельні та прального відділення та інші господарські приміщення.

Китайгородське відділення оснащено системою водопостачання, обладнаний пожежною сигналізацією, наявні належної якості засоби пожежогасіння – вогнегасники.

Приміщення житлового корпусу має охайний вигляд, без сторонніх запахів. Вікна у житловому корпусі не заграбовані, наявні схеми евакуації підопічних та персоналу із закладу. Коридори у Китайгородському відділенні облаштовані функціональними поручнями. У житлових кімнатах мешканців закладу створені належні умови проживання, панує домашня атмосфера.

Температурний режим у житлових кімнатах та інших приміщеннях відповідає нормам.

Підопічні проживають у житлових кімнатах від двох до чотирьох осіб, з урахуванням стану їхнього здоров'я. У житлових кімнатах підопічних наявні телевізори, холодильники, забезпечено можливість користуватися мобільними телефонами. Підопічні забезпечені індивідуальними тумбочками для зберігання особистих речей.

Молодшим медичним персоналом забезпечується догляд за ліжковими хворими підопічними: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур. Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу підопічних у закладі задовільний.

На виконання вимог пункту 12 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2020 р. № 772 (далі – Типове положення) медичне обслуговування у закладі здійснюється шляхом провадження господарської діяльності з медичної практики.

Згідно із наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2024 № 466 «Про ліцензування медичної практики» Китайгородському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю видано ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальностями: загальна практика – сімейна медицина.

Медичними працівниками Китайгородського відділення щороку організовується медичні профілактичні огляди підопічних. На підставі договору від 27.09.2023 № 391 про надання медичних послуг укладеного між будинком-інтернатом та КНП «Багатопрофільна центральна районна лікарня» Слобідсько-Кульчієвецької сільської ради фахівцями закладу охорони здоров'я у грудні 2023 року проведено медичний огляд підопічних Китайгородського відділення.

Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» підопічними Китайгородського відділення будинку-інтернату укладено (підписано) договори (декларації) з лікарями, які надають первинну медичну допомогу.

Підопічні закладу забезпечені технічними засобами пересування (кріслами колісними, ходунками, милицями та тростинками) та іншими засобами реабілітації згідно з індивідуальними програмами реабілітації.

На утримання Китайгородського відділення у 2023 році використано коштів загального фонду в сумі 8 168,9 тис. грн та коштів спеціального фонду в сумі – 3 380,3 тис. грн. За 10 місяців 2024 року обсяг використаних коштів загального фонду склав в сумі 7 130,1 тис. грн. та спеціального фонду в сумі 1 534,4 тис. грн.

Закладом отримано благодійної натуральної допомоги у 2023 році на суму 863,9 тис. грн. та за 10 місяців 2024 на суму 285,8 тис. грн. (продукти харчування, медикаменти, обладнання та інвентар для господарської діяльності, автомобіль.

Сума витрат на харчування на одну особу в день станом на день відвідування складає 143,22 грн, сума витрат на медикаменти на одну особу в день складає 13,96 грн.

Підопічних забезпечено п'ятиразовим харчуванням, наявне денне та перспективне меню. Також забезпечені питною водою, наявний індивідуальний та одноразовий посуд для пиття.

В житловому та адміністративному корпусах відділення закладу на інформаційних стендах розміщена інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав.

Підопічні, що на момент відвідування знаходились у Відділенні, були відкриті до спілкування, позитивно реагували на членів групи НПМ. Під час відвідування групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування з 40 підопічними та 8 працівниками Китайгородського відділення. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 17.11.2021, за результатами якого виявлено порушення прав підопічних:

на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання;

порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу;

порушення права осіб з інвалідністю;

на доступність, зокрема для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;

право на гідні умови перебування;

За результатами попереднього відвідування НПМ інтернату вносились такі рекомендації щодо дотримання прав підопічних та діяльності закладу, а саме:

1.Хмельницькій обласній державній адміністрації:

1.1. Опрацювати питання щодо фінансування ремонтних робіт з метою облаштування безбар'єрного простору відповідно до ДБН В.2.2-40:2018.

1.2. Врегулювати питання додержання мінімальних норм площі в житлових кімнатах відповідно до ДБН В.2.2-18:2007.

1.3. Забезпечити контроль за реалізацією прав підопічних закладу.

2. Китайгородському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю:

2.1. Включити до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) медичного персоналу пункт про заборону катувань, жорстокого, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. Також внести до програм підготовки персоналу інформацію про права осіб з інвалідністю та навчальні матеріали щодо заборони катувань та інших видів неналежного поводження з підопічними.

2.2. Припинити практику використання санітарно-гігієнічної кімнати як прохідної.

2.3. Розмістити кнопки виклику персоналу у доступних для підопічних місцях та забезпечити швидке реагування персоналу на здійснений підопічними виклик.

2.4. Укомплектувати шафи невідкладної допомоги усіма необхідними препаратами та впровадити використання галузевих стандартів (клінічних протоколів) при наданні невідкладної допомоги.

2.5. Провести навчання персоналу щодо використання галузевих стандартів (клінічних протоколів) при наданні невідкладної допомоги.

2.6. Забезпечити своєчасну діагностику та лікування соматичних захворювань у підопічних; організацію дієтичного харчування відповідно до потреб підопічних; додержання вимог ДБН В.2.2-18:2007; безбар'єрність об'єктів фізичного оточення відповідно до ДБН В.2.2- 40:2018; ліжкових хворих та маломобільних підопічних стільцями туалетними та приліжковими столиками.

Зазначені рекомендації були частково виконані за попередній період.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України)

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу

другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Варто зауважити, що відсутність захисних споруд цивільного захисту, нездійснення заходів щодо своєчасної підготовки підопічних до переміщення в укриття, може нести загрозу їх здоров'ю та життю.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України)

2. Медична документація у закладі ведеться із порушенням вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» (далі – Наказ № 110). У закладі ведуться застарілі зразки первинної медичної документації у формі «Історія хвороби» замість встановленої чинним законодавством форми «Медична карта амбулаторного хворого» № 025/о (фото 3).

3. Листки лікарських призначень не відповідають формі затвердженій наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.05.2013 № 435 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я, які надають амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності» (фото 4).

4. Під час вибіркової перевірки медичних карток підопічних встановлено, що у підопічних не відбирається добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування та на проведення операцій та знеболення, форма якої визначена у пункті 1.40 Наказу № 110.

5. У відділенні закладі перебувають підопічні, які мають ознаки конгнітивного порушення та які потребують огляду спеціалістом-психіатром для коригування відповідного медикаментозного лікування. Відповідно до оглянутої медичної документації, лікування підопічних не переглядалось та не змінювалось з 2022 року (підопічні Х, В.).

6. Всупереч вимогам пункту 19 Типового положення у Відділенні відсутнє приймально-карантинне відділення, у якому повинні розміщуватись підопічні під час прийняття їх до інтернату та відповідного спостереження за станом здоров'я впродовж 14 днів.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України)

7. У ході відвідування закладу групою НПІМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам Державних будівельних норм України В.2.2-

18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2- 18:2007). У житлових кімнатах, у яких проживає по чотири особи, середня житлова площа на одну особу складає приблизно 2 м², при нормі не менше 8 м² (в кімнаті, площею 9 м² розміщено 4 ліжка) (фото 5, 6).

8. Попри наявність в житлових кімнатах кнопок виклику персоналу, при їх застосуванні членами групи НПМ, персонал закладу не зреагував на здійсненні виклики (з пояснень персоналу – пристрій на який надходять виклики розряджений). Зазначене свідчить про порушенням пункту 35 Типового положення щодо обов'язкового цілодобового функціонування зазначених кнопок.

9. Виявлено ряд недоліків дотримання санітарних норм в роботі харчоблоку. Зокрема, відповідальною особою за організацію харчування – медичною сестрою, не завжди здійснюється бракераж приготованих страв із занесенням відповідних відомостей до бракеражного журналу (фото 7, 8).

10. Групою НПМ виявлено, що в холодильних камерах складського приміщення відсутні термометри та не ведеться журнал температурного режиму, чим порушуються вимоги пункту 2 частини 1 статті 41 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Для уникнення харчових отруєнь підопічних гостро постає необхідність проведення контролю температурного режиму холодильних та морозильних камер (фото 9,10).

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю)

11. Зовнішній пандус у житловому корпусі не відповідає вимогам встановленим державними стандартами згідно підпункту 5.3.2 пункту 5 ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд», а саме: відкриті пандуси на шляхах руху повинні мати двобічну огорожу з поручнями на висоті 0,7 м і 0,9 м. Поверхня відкритих пандусів на шляхах руху повинна бути шорсткою, чітко маркована кольором або фактурою, контрастною відносно суміжних горизонтальних поверхонь (фото 11).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Хмельницькій обласній військовій адміністрації забезпечити:

вжиття заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Китайгородського відділення будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю;

облаштування на території закладу укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

розгляд питання щодо обладнання житлового корпусу ліфтом або підйомником.

Китайгородському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю забезпечити:

облаштування у Відділенні укриття, з метою забезпечення захисту й безпеки підопічних в умовах воєнного стану;

належне ведення медичної документації підопічних відповідно до вимог наказів Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» та від 29.05.2013 № 435 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я, які надають амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності»;

належне спостереження за станом здоров'я, зокрема своєчасне надання медичної допомоги підопічним, відповідно до вимог Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198;

облаштування у Відділенні карантинно-приймального відділення для підопічних;

усунення порушень вимог ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення» щодо дотримання допустимої площі проживання підопічних у житлових кімнатах;

контроль за функціонуванням кнопок виклику персоналу закладу у житлових кімнатах підопічних та належне реагування на надходження викликів персоналом;

контроль за веденням документації щодо організації харчування у закладі;

дотримання контролю температурного режиму холодильних та морозильних камер;

облаштування зовнішнього пандусу Відділення відповідно до встановлених вимог.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ,

головний спеціаліст Відділу сприяння

роботі регіональних представництв

Секретаріату Уповноваженого

Верховної Ради України з прав людини

Оксана ШЕЙГЕЦ

фото 1

фото 2

фото 3

МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Київгородський будинок-інтернат
для громадян похилого віку та інвалідів

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ № 364

Відділення _____ Кімната _____
Прізвище _____ Ім'я _____
По батькові _____ Вік _____
Адреса рідних _____

Група інвалідності II група з вичерпання
Ким направлений _____

Діагноз при поступленні остаточне розрива зв'язків
пр. зв'язків в ст. плечов. сугр.

Діагноз заклячий _____

а) основний _____
б) супутній _____

Дата поступлення 12.04.2022р
Дата вибуття (смерті) _____

фото 4

Київгородський будинок – інтернат

ЛИСТОК НАЗНАЧЕНЬ 2 чр.

Прізвище, ім'я, по-батькові				
№ пп	Назначення	02/11	3/11	4/11
1	Тришкер змг			
2	Тришкер тмг	х	х	х
3	Тришкер змг	х	х	х

фото 5

фото 6

фото 7

фото 8

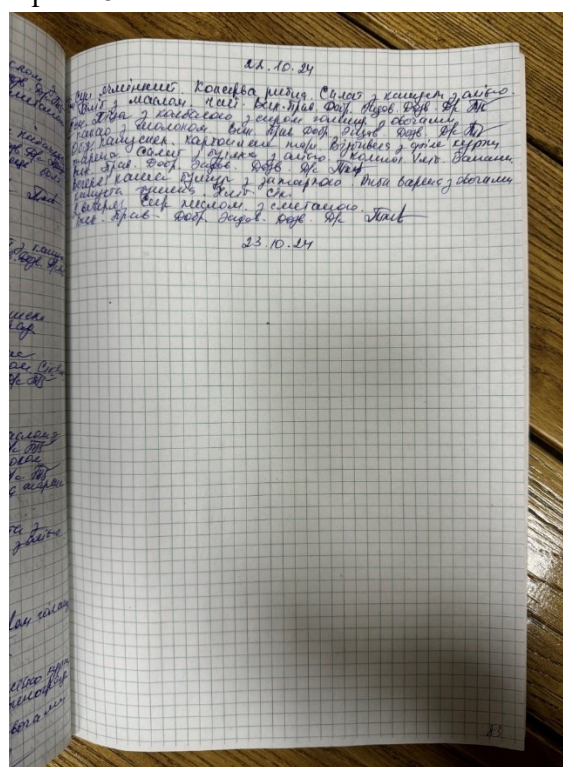

фото 9

фото 10

фото 11

